

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona
50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyilntér díja soronként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illő reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők.

hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A választótörvény.

A héten megszavazta a főrendiház a választókerületek új beosztásáról szóló törvényjavaslatot s ezzel az új választótörvény valójában befejezetteknek mondható. Most már csak egy mozzanat szükséges ennek a korcsakos törvényalkotásnak belátható időnkig való teljes bezárásához.

A választás szabadságát biztosító, valamint a bíraskodás új módját szabályozó törvények logikus kiegészítői a választójogi reformnak, amelynek alapjait, keretét és tartalmát a már megszavazott két törvény: a választójogi és a kerületek új beosztásáról szóló állapította meg. Az új választást azonban már az új törvények alapján lehet kiírni és megvalósítani. Tisza István gróf miniszterelnök a vitát és a reform történetét áttekintő, nagyszabású beszédében jelezte is, hogy a kormánynak határozott szándéka, hogy a legközelebbi választást már az új törvény alapján menjen végbe.

Ebben a beszédben a miniszterelnök fényesen beigazolta, hogy a törvényjavas-

lat ellen intézett ellenzéki támadások tévesek, felületesek és igaztalanok voltak. Mert a valóság az, hogy az új választótörvény folytán nagymértékben javult a magyar kerületek száma, viszont csökkent valamivel a nemzetiségieké. Ezt azonban nem mesterseges eszközökkel érte el a kormány, hanem egyszerűen olyanképen, hogy igazságosan számbevett a javaslat megalkotásakor a kulturális és gazdasági állapotot. S mivel erőszben a magyarok felsőbbségben vannak, tehát természetes arányban emelkedik a magyar választók és kerületek száma is.

A törvény nyolcvan százalékkal szaporítja a választók számát s a kerületek hetvenegy százalékában a magyar választók alkotják a többséget, akik, a jóérzelmű németiséggel együtt, hetvenyolc százalékát adják a választók összeségének. Olyan eredmény ez, mely eltávolítja az általános választójog vészes felhőt a nemzet egeről s Tisza szárnyaló szavakkal méltán vallhatta magát boldognak, hogy része lehetett ebben a munkában s hogy küzdelme nem volt meddő és eredménytelen.

Az az eredmény, hogy a magyar nemzet nincsen kiszolgáltatva sem az ellensé-

ges, sem a destruktív, sem pedig a hazafias érzésre közömbös elemeknek, valóban a jóleső elégtétel egy nemével és a kötelességteljesítés fölemelő tudatával töltheti el Tisza István gróftól és mindazokat, akik, fáradságot nem ismerve, áldozatot nem kímélve, gyűlöletes támadásoktól el nem riadvia, vissza nem rettenve, elszántan és lankadatlanul harcoltak a fölforgató radikális tendenciák nemzetrontó veszedelme ellen, — egy olyan reformért, amely míg egyrészt a fejlődést szolgálja, addig másrészt a nemzet javait és megszentelt hagyományait is megóvjá az utókor számára.

A selmecebánya — honfennémeti vasút.

Lapunk múlt számában Selmecbánya egy igen fontos kérdéséről, a vízvezetékéről közöltünk egy — hogy is mondjuk? — jankikáltást s mindenki meglepődött, megbotránkozott! és a városnak egy ilyen életbevágó ügyét évekig heverték a büroókban, anélkül, hogy ügyet csak egy lépéssel is előrevinnék. Erősen hisszük, hogy ennek a cikknek meglesz a maga hatása s a vízvezeték ügye gyorsabb tempóban halad a megvalósulás felé.

De mit szólnak a selmecebánya-honfennémeti vasút évek, sőt évtizedek óta vajdó ügyéhez? Mi lesz vele? Milyen stádiumban van s lesz-e belőle egyáltalában valami?

Szerenád.

Ne félj, hogy álmodt ellosem,
Pihenj, pihenj csak, kedvesem.
Sívünknek kincse ugye más,
Csupán a tükös álmodás.
Felkéd mosolygva járja át
Az égnek csillagláborát
S míg álmodt holdaságra süt,
Gyönyör kévssem mindenütt.
Ha ébredsz tiszta hajnalon,
Kacaj esendüljön ajkadon
S a boldogság, mely rád nevet,
Égyütt ébredjen fel veled.
És szíved szines álmaid
Te mindig újra lássad itt;
Ne légyen éte3 semmi más,
Csupán egy boldog álmodás.

Antal Iván.

Olvasás közben.*)

A Gömöri Jenő szerkesztésében s az Athenaeum kiadásában megjelenő Modern Könyvtár újból négy kitanó munkával lepte meg nagyszámú

*) A Modern Könyvtár legújabb sorozata.

olvasóközönségét. Legelőnek említjük meg Lenkei Henrik verseskötetét, az Égygyűrűket.

Lenkei Henrik, az ismert, érdemes költő jubilál. A költő hívei és tisztelői örömmel és meglepetéssel fogják ezt hallani, mert a jubileum nem volt bejelentve és előkészítve. Ez a jubileum nem hivalgó, nem hangos, nem cécós. Csendes, nemes és egyszerű, de annál bensőségebb, mint a költőnek egész költészete. A jubileumot egy nemes és tartalmas verseskötet jelenti, mely Lenkei Henrik eredményben gazdag költői pályájának legjezsebb, legértetebb termékeit, költészete legjezsebb költeményeit fonja illatos, nem hervadó koszorúba. Lenkei Henrik harminc év óta ír verseket s ezt a nevezetes évfordulót ez a verskötet teszi emlékeztetőssé. 1883-ban jelentek meg első versei és az ebben a kötetben foglalt utolsó vers 1913-as termésű. Egy egész élet van ebben a kötetben, gondolatok és érzések márványába faragva. Abban az időben, amelyben hallgatásba és lepedésbe merült a költészet és csak kevés számú költő jelentette a magyar lírát, abban az időben bontogatta szárnyait a Lenkei Henrik lírája. Egyre fölfelé ivelő vonalat mutat ez a költői pálya; egyre erősebb, hallhatóbb ütemű és éresebb dalok, egyre nemesebb értékek teremnek rajta. És ma, napjainkban, amikor a magyar lírának egy új, néhány évvel ezelőtt megnyílt korszaka zárul be

(amelybe Lenkei, egy megelőző generáció költője, természetesen nem kapcsolódhatott bele, mert hiszen pályáját sokkal előbb kezdte), Lenkei hangja még mindig zengő, érces s dala gyakran hallható. A magyar költők kórusából ma is kihangzik az ő nemesveretű, egyszerű, bensőséges, tisztacsengő, erős hangja. Megható így, egy kötetbe sűrítve látni egy érdemes költő életét, egy bensőséges lelkiélet rímekbe dalolt szenzációit s egy küzdelmekkel megagatott élet költői visszatükrözését. A költő jellemző címet adott kötetének, amely jubileumát jelenti. »Egygyűrűk« a címe a kötetnek és az egyenesen ebbe a kötetbe írt utolsó versben a költő ezekkel a megkapó sorokkal énekl meg életét, a harminc égygyűrűt, ezt a jelentős évfordulót, csendes jubileumát:

Harminc nagy éve nő erős gyökereim
Egy magoson fa sziklás talajon —
Harminc nagy éve száll komoly-keveléyen
Az ég felé örömem és jajom.

Nézik-e lombom? Hallgatják-e versen?
Sosem kérdeztem hivalgó-mohán;
Mi bennem égett, tisztán kifejeztem,
A természetet tud megtérantóim.

S gyűrű rakódott tavajgi gyűrűre
S mind lombosabb, kevényebb lón a fá,
Atár ha okán föl rá, hogy legyűrűje,
Akár köröme önöndől től hava.

Mind olyan kérdések, melyekre évek óta hiába várjuk az egyenes felvilágosító választ, pedig Selmecebánya lefőttele, hogy ez a vasút mielőbb megépüljön.

Még néhai Lits Gyula első főispánja idején hangoztatták, hogy: »A vasút tavasszal épülni fog«. Azóta sok-sok tavasz elhullatta virágát, azóta a városnak már harmadik főispánja van, de a vasútról az »illetékes körök« sokkal kevesebbet beszélnek, mint évekkel ezelőtt.

Nem csoda, ha Selmecebánya lakosságát mély keserőséggel tölti el a körülmény, hogy ennek a 21 kilométeres vasútnak a kiépítését még csak megindítani sem tudja; holott jól tudja, érzí, látja, hogy enélkül a vasút nélkül — lassan bár, de föltétlenül biztosan — teljesen tönkremegy a város.

Nem részletezzük mi most a vasút szükségességét (rengeteget írunk róla már úgyszintén), nem részletezzük kiszámíthatatlan hatását és előnyét: csupán csak arra az eljárásra akarjuk felhívni a közönség figyelmét, ahogyan ezt a, ránk nézve olyannyira fontos ügyet kezelik.

Két éve mull, hogy, a kereskedelemügyi minisztérium kiküldöttének elnöklésével, erre a vasútra vonatkozólag Selmecebányán tárgyaltak. Akkor azon fordult meg a dolog, hogy a selmecebányai m. kir. bányagazgatóság kiküldöttje kifogást tett a kohó mellet tervezett állomás ellen s az állomás elhelyezését a Ferencnka vívíójába kívánta. Az akták fölmentek a kereskedelemügyi minisztériumba. A minisztérium felszólította a vállalkozót, hogy készítse új terveket. A vállalkozó a kívánt terveket elkészítette, de ugyanekkor kijelentette azt is, hogy az állomás a Ferencnka mellé nem helyezhető. Ezzel szemben a m. kir. bányagazgatóság, a saját maga készítette tervek alapján, azt vitatta, hogy az állomás a Ferencnkaára is felhozható.

A kereskedelemügyi minisztérium ezeket az ellentétes szakvéleményeket, hozzászólás végett, áttette a pénzügyminisztériumhoz. A pénzügyminisztérium azonban ebben az ügyben még máig sem nyilatkozott s így a vasút ügye valószínűleg levegőben lóg.

Mi, mint nem szakértők, nagyon fájlaljuk s fájlalja Selmecebánya egész lakossága, hogy a szakértők nézeteltérése miatt ez a legfontosabb ügyünk egyáltalában nem halad előre. Itt az a kérdés: igaz-e van-e a vállalkozónak, vagy nincs? Igaza van-e a bányagazgatóságnak, vagy nincs?

Ezt a kérdést azonban el kell dönteni; erre pedig csakis a kereskedelemügyi minisztérium hivatott. Ez azonban nem dönthet addig, míg az aktákat a pénzügyminisztériumtól vissza nem kapja. Ez akták azonban pihennek, pihennek két év óta s ki tudja, meddig fognak még pihenni.

Felhívjuk a város polgármesterének figyelmét erre a körülményre s kérjük, alaposan nézen utána a dolognak. Egyébként ajánljuk ezt a rendkívül fontos kérdést a törvényhatósági bizottság figyelmébe. Az ő dolga az ügy erőlyes megszüretése; az ő kötelessége a város hanyatlásának emberi erővel kitelő megállítás. Mert, szerintünk, más hivatás is van a bizottsági tagoknak, mint a közgyűléseken való csöndes elüldögélés, vagy a rajtuk való még nem jelenés!

Selmece- és Béalánya sz. kir. város erdőhivatalának éves jelentése az 1913. évről.

11. A bevételek összehasonlítása az 1913. évi költségvetés előirányzatával.

Tételszám	C i m	Előirányzat		Tényleg		Az előirányzathoz képest	
		1913-ra	1913-ban	1913-ban	1913-ban	1913-ban	1913-ban
1.	Eldadott épületifa	110500	139218 04	10748 04	—	—	—
2.	„ „ tüzifa az erdőn	3800	10236 21	6926 31	—	—	—
3.	„ „ raklapon	39000	24464	—	586	—	—
4.	Szerződésileg eladott tüzifa	117500	12119 04	—	—	9630 50	—
5.	Eldadott faköfa	500	780 20	280 20	—	—	—
6.	Kárterületek és határjelzők	1800	1700 55	—	—	—	—
7.	Vadászati haszonbér	240	305 06	65 06	—	—	—
8.	Melékhaszonbér	3000	4427 16	2427 16	—	—	—
9.	Erdészeti gépjármű bére	718	692 24	—	—	—	—
10.	Zöldnyelvények	2400	72	—	—	—	—
11.	Raklapon eladott anyagok	19208	194154 08	23514 81	8608 41	—	—
	Összesen:						

Az előirányzathoz képest több nyersbevétel 14946 K 40 fill.

Az eltérések nagyobb részét a megfelelő fejezetekben már megokoltam. A 4. pont kevesebb jövedelme onnan van, mert a m. kir. kohóba az előirányzott mennyiségnek alig 1/2-át lehetett befuvarozni; a fuvarosok ugyanis a nagyobb keresztet nyújtó épületifa-fuvarozásnál voltak elfoglalva. E hiányt azonban busásan kárpótolja a 2. tétel többleti bevétele. A 10. és 11. tétel tulajdonképpen kiegyenlít egymást. A fahasználatok színezetése miatt ugyanis a zsendelytermelés is színezett, azonban a zsendelyeladást a tűzifaraklaptárbán

létesített anyagraktárból idegen helyről vásárolt zsendellyel eszközölték.

12. A kiadások összehasonlítása az 1913. évi költségvetés előirányzatával.

Tételszám	C i m	Előirányzat		Tényleg		Az előirányzathoz képest	
		1913-ra	1913-ban	1913-ban	1913-ban	1913-ban	1913-ban
1.	Erdőmester fizetése	8358	8410 80	82 80	—	—	—
2.	Erdőőrj személyzet fizetése	18138 00	15672 29	2465 99	—	—	—
3.	Erdőőrj	850	9408 06	2958 06	—	—	—
4.	Kárter. és határjelző hányada	2000	1288 55	415 55	—	—	—
5.	Erdői utak és határjelzők	2000	3235 12	1325 12	—	—	—
6.	Tűzfajátalmazás és fuvar	23000	29248 26	—	—	—	—
7.	Erdészeti egyéb eszközjelölés	5000	6723 02	1723 02	3251 09	—	—
8.	Zöldnyelvények	1850	19 00	—	—	1830 40	—
9.	Erdő személyzet jutalma	2000	—	—	—	200 00	—
10.	Erdőőrj lakos. tartozása	1000	396 35	—	—	—	—
11.	Erdőőrj utáni adó	5118	5118	—	—	—	—
12.	Fuvarosok utáni adó	2000	2000 70	50 70	—	—	—
	Összesen:	88014 00	94375 75	7146 88	8883 67	—	—

Vagyis, az előirányzathoz képest, 1261 K 16 fill. kiadással több.

Az előirányzathoz képest több tisztajövedelem 13685 24 K.

13. Múltév.

Erdőgazdaságunk múltvi pénzübeli eredménye ezek szerint a következő volt:

Összes bevétel 194154 K 40 fill.
Összes kiadás 84275 * 76 *

Tisztajövedelem 109878 K 64 fill

A holdankénti tisztajövedelem ezek szerint 1154 K.

14. Erdészeti letételek.

Az erdőhatárok költségeinek fedezésére letételeben kezelt összeg az év elején 65675 K volt, ez az összeg az év végéig, a kamatokkal, 68984 K-ra emelkedett. Letételek közülünk továbbá a hűtőterek jövedelméből, a víznyeri erdő szőlőbirtok területének beerdősítésére, 500 koronát, a teltalajnyakira s egyébérdekes befektetésekre 6110 32 K-t.

15. Anyagszámadás.

A csatolt kimutatás részletesen tünteti fel az egyes eredményeket s végösszegeben a következőképen alakulnak:

Az 1912. évről 15582 4 ürm³. vegyesüzűfa volt a maradvány. Az 1913. évben 4691 m³. fenyő-, 775 m³. tölgy-, 576 m³. bükk-, 68 m³. kőris- és juhar-, 20 m³. nyár-, 23 m³. gyertyán-, 2 m³. csermű- és épületifa, továbbá 14058 9 ürm³. vegyesüzűfát termeltünk.

Az épületi- és műfát az év folyamán teljesen értékesítettük, a tűzifából pedig 17656 3 ürm³. tadtunk ki. Vegyesüzűfakészletünk az erdőn, mint maradvány, 11985 ürm.

legnagyobb emberi szenvedéseket, a legmegdöbbentőbb emberi összeműveléseket úgy megfesteni, hogy a legmegrendítőbb ember sorsban se lássunk tárgyát.

Vér Mátyás kimerítő tanulmánya nagy hasznukra lesz azoknak, akik a nagy francia író még nem, vagy csak kevéssé ismerik, de élvezettel fogja olvasni Anatoie France sok magyar ismerője és rajongója.

A negyedik kötet H. M. Vernon és Harold Owen igazlmas cselekményű, kínai tárgyú drámája, amelyet a Magyar Színház a minap mutatott meg sikerrel: A mandarin. Könyvalakban, előre láthatóan, éppoly nagy sikere lesz a drámanak, mint a színpadon. Könyvalakban azért is hasznos olvasni a drámát, mert míg a színpad — tekintve, hogy a dráma szereplői nagyrészen kínaiak s a műlő is az idegen, útkozatos kínai műlő, — követelményei szerint, természetesen változtat is itt-ott a dráma eredeti színein s a cselekmény menetén, addig a könyvben az olvasó ezekről a földrajzilag és lelkileg mitőlünk olyan távol élő, igaztalan érdekes lelki emberekről, erősi a színes, rejtelmes, titokkelt veleletről világosabb, áttekinthetőbb, teljesebb és igazabb képet kap.

megelgészik azzal, hogy France egyéniségét, művészetét és gondolkodását objektív világításba helyezze. France különböző regényeinek és novelláinak részletes ismertetése kapcsán kimutatja jellemzőségének finomságát, stílusának művészi báját, gondolkodásának mélységét, dialektikájának ragyogó ötletességét. Szemléltetően tárja az olvasó elő France legegényibb írói tulajdonságát, hogy t. i., bár jóformán minden munkájában önmagát írja le, mégis a legtárgyalagosabb író. Ezért olyan élettelt teljes az alakjai; innen van, hogy csaknem valamennyi elbeszélésében olyan hatalmas drámai erő lüktet. Világfelfogásának, a minden munkáján előlő szépségsz móde búvó ideális emberszeretetének, az emberi kultúra és haladás utáni való sóvárgásának megfestésével áttér az író szociológiai és politikai munkásságának ismertetésére. Jellemzi Anatoie France-ot, mint a népjogok, az igazság, a haladás harcosát: megvilágítja mint szónokot és előadót s azután újból visszatér írói jellemzésére, mert France mégis csak mint író és művész, nem pedig mint szociológus és politikus igazi nagyság. Rámutat Vér Mátyás arra a francia íróknál ritka tüneményre, hogy regényében mily kis szerepet enged a legtöbb író örök témájának, a szerelemnek; s kifejti, hogy mi teszi érthetővé France-nál, hogy olyan kevés teret foglal el munkájában az érzelme megfestése s hogyan tudja a

Vaj' meddig nő még? Mikor dönti porba Kőrság fejszéje vagy villám-halál? Egy vágya: el ne korhadjon kiforrva, Friss, ifjú gyűrűt hajszán, amíg áll!

A második kötet Csehov Antalnak, a nagy orosz írónak utolsó s egyúttal posztumusz művét, a Dráma a vadászaton c. regényét hozza. A nagy író, aki novelláiban többnyire a kis polgárok életével foglalkozik és akinek inkább szatirikus és humoros rajzait ismeri a közönség, e regényében más oldalról mutatkozik be. A »Dráma a vadászaton« az orosz kisnemek életét festi, drámai események s egy szenzációs bűnügy keretében. Egy vidéki nyomozóbíró saját följegyzéseiben ismertet a bűnügyet, melynek maga a nyomozóbíró a főszereplő, sőt drámai hőse s amely végzetes fordulatot jelent életében. Csehov páratlan, nemes művészettel megírt, igaztalan érdekes és jellegzetesen oroszvezető regénye valódi nyeresége a magyar irodalomnak.

A harmadik kötet (Vér Mátyás könyve) Anatoie France hatalmas arányú munkásságának teljes képét igyekszik ismertetni, kimerítő, tanulmányos egészen népszerű módonban írt, szép tanulmányban. A tanulmány külön foglalkozik az íróművészzel és gondolkodással, külön a szónokkal, az agitálással, a társadalompolitikussal. Nem kritikája akar lenni a tanulmány a nagy író munkásságának, a szerző

Az 1. és 2. tétel többkiadása a járandóságai tüzifa elszámolásából eredt, mert a tüzifa tődra és fuvarja emelkedett. A 3. tételről már az erdőstűléseknek számoltam el. A 4. tétel az előző év bevételeinek megfelelő %-étől függ. Az 5. tétel túlkiadását az okozta, hogy az állandó esőzés és a kedvezőtlen időjárás az erdei utakat annyira tönkretette, hogy csak nagy munkával s költséggel tudtuk őket helyrehozni. Ennek az üdvös eredménye azonban a tüzifa értékesítésénél és befuvarozásánál mutatkozott. Megjegyzem, hogy, a szerződés értelmében, a vállalkozóceget is megterheltük az útkészítés költségeivel, mely 4000 K-nál többet tesz ki. A 6. tétel kevesebb kiadása onnan van, hogy a kohóba kevesebbet szállítottunk s ennek megfelelően a fuvarkiadás is kevesebb lett. A 7. és 8. tétel kiegyeszteli egymást. A raktár részére vásárolt zsindelet ugyanis a 7. tétel alatt számoltuk el, viszont, mivel az erdőn zsindelet nem termelünk, az előírnyozott kiadást megtakarítottuk. A 10. tétel megtakarítása csak látszólagos, mert, a rossz időjárás miatt, az erdőszeti épületek javítását jórészt 1914-re hagytuk.

Osszehasonlítva a bevételi és a kiadási előírnyozatokat a tényleges eredményekkel, kitűnik, hogy:

az előírnyozathoz képest többbevétel volt.....	14946 K 04 fill.
az előírnyozathoz képest többkiadás volt.....	1261 K 16 fill.

16. Ügyforgalom.

Az év folyamán az erdőhivataltba 1125 drb., mint tanácsai előadóhoz pedig 245 drb. ügyirat érkezett. Ezeket teljesen elintéztük s így az év végével hátralék nem maradt.

A csatolt 17. számú kimutatás az erdőhivatalt leltári tárgyait és értéküket, a 18. számú pedig az irattári és könyvtári jegyzéket tünteti föl.

Mielőtt jelentésemet befejezném, rövid vissza pillantást vetek az elmúlt két esztendőre. Az 1912. év tavaszán szomorú, sivar kép tárult elénk. Nagy gondnal s körültekintéssel kezelt nagyragadtánkban a törzsek csapazon, összehasadozva meredtek az égnek, lefűrt koronáik pedig ezrével borították a talajt. Eddig érintetlen erdőrészeleink egy része halomba dőlve feküdt a földön, fiatalosaink tekintélyes része pedig olyan volt, mintha az eddig szépen viruló törzseket valami hatalmas ellenség vasmarokkal tördelte volna össze. Nem tagadom, hogy magamat is, személyzetemet is elkeseredés és csüggedés töltötte el; de csak rövid időre. Átéreztek a ránk váró nagy feladatok fontosságát s munkánk főleg arra irányult, hogy az elemi csapásoktól tönkretett faanyagot oly módon használjuk ki, úgy értékesítsük, hogy a város pénzügyi érdekeit a lehető legjobban megvédhessük. Ezt a nagy munkát és küzdelmet csak a közvetlenül szemlélő vehette észre. Kétféle szakadatlan munka árán sikerült elérni azt az eredményt, melyről jelentésem elején beszámoltam. Hivatkozom ez alkalommal a városi számvétségnek az átadásokra rendelt kiküldöttjeire, akik közvetlenül láthatták és tapasztalhatták, hogy a kitermelés miylen körültekintéssel s gazdaságosan történt és hogy a halomra döntött s derékban tört fatömegnek mily nagy százalékát értékesítettük épületi- és műfának. Alig számbavehető mennyiség, jóformán csak a csúcsok maradtak vissza. Ezeket tüzifának termeltük ki. Hosszadalmas volna felsorolnom itt mindazt a hátráltató körülményt és akadályt, mellyel, a munkáshiány stb. miatt, meg kellett küzdenünk, tény azonban, hogy a fatömegből csaknem 400,000 koronát tettünk pénzé s ez az összeg a városi pénztárba hiánytalanul befolyt.

Nagyon természetes, hogy ezt az eredményt csak azzal a lelkes támogatással érhettem el, amelyet erdőszeti személyzetünk részéről tapasztaltam.

Ennek alkalommal a tapasztalt ügybuzgóságért, a fáradhatatlan munkálkodásért, a kitermelésnél és az értékesítésnél kifejtett ügyességért, mint közvetlenül főnökük személyzetem minden egyes tagjának elismerésemet és köszönetemet fejezem ki.

Selmecbánya, 1914. február 26-án.

Zólyomy Imre,
tb. tan., erdőmester.

H I R E K.

— **Közgyűlés.** Selmec- és Béalabánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága március havi rendes közgyűlést, *Ivánka István* főispán elnöklésével, folyó hó 10-én, kedden délután 3 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **Erdészeti áthelyezés és megbízás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Seenger Lajos* főerdőmérnököt Lippárd Besztercebányára helyezte át; *Kovács Béla* erdőtanácsost a besztercebányai erdőgazgatóság pénztárossá, *Terényi Sándor* főerdőmérnököt pedig a lippai főerdőhivatal ellenőri teendőinek az elvégzésével bízza meg.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *iff. Litschauer Lajos* vajdahunyadi vasgyári mérnököt a díósgyőri m. kir. állami vasgyárhoz helyezte át.

— **Halálozás.** *Özv. Savnik Marschalkó Gyuláné*; szül. Stanga Szidónia, mult hó 28-án, életének 74-ik évében. hosszas szenvedés után, Vihnyén meghalt. Temetése, melyen Selmecbányáról is igen sokan vettek részt, folyó hó 3-án, délelőtt 10 órakor volt Vihnyén.

— **Eljegyzés.** *Csopur István* belügyminiszteri segédfogalmazó, volt honfi főispáni titkár, eljegyezte *Mádi Kovács Juliskát*, Mádi Kovács István földbirtokos és neje, Kovács Sebestyén Julia leányát Budapesten.

— **Személyipótlék-utalványozás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Huszágh Adolf selmecbányai-istvánházi r. k. tanítónak 600 korona személyipótlékot, a selmecbányai, valamint a hegybányai r. k. szerzetes-örvönök részére pedig, az 1913. évi 40 t. c. alapján, egyenként 600-600 korona fizetési készítő államsegélyt utalványozott.

— **A hodrusbányai ev. egyház közgyűlése.** A hodrusbányai ág. hitv. ev. egyház, *Sóbo Jenő* m. kir. főbányatanácsos, főiskolai tanár, egyházi felügyelő elnöklésével, folyó hó 1-én tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tudomásul vette a multévi zárószámadozatokat, megállapította az 1914. évi költségelőirányzatot, elhatározta a templom orgonájának a kijavítását, végül folyóügyeket intézett el.

— **A munkáslakások.** A városi mérnök, mint már közöltük is, elkészítette a Kalvária és a vasuti állomás között levő terület szabályozótervét. Erre a területre vannak tervezve a már régidők óta óhajtott modern és egészséges munkáslakások is. Csak az a baj, hogy tévedésben vannak az érdekeltek, akik azt hiszik, hogy ezeket a munkáslakásokat a város fogja felépíteni és bérbeadni. A város az építkezéshez ingyen telket, követ, épületfát adna, az állami adótól való mentességhez pótdától való mentességet, a házakat azonban vagy egyeseknek vagy bankoknak kellene felépíteniük. Az építő bank az építési költséget az adótól való mentesség idejére felszáná, az annuitást a lakó fizetné s a ház tulajdonjoga a lakóra csak akkor menne át, ha az építési összeget a banknak már megfizette. Így nyernének a bankok, mert 15-20 évre jól elhelyezhetnék pénzüket; nyerne a lakó, mert aránylag minden nagyobb megerőltetés nélkül,

szép és modern lakóháza tehetne szert; végül nyerne a város is, melynek új és jó adóalappal volna.

Ugy értestünk, hogy a selmecbányai pénzütemezetek már tárgyalnak is ebben az ügyben. Akik tehát családi házat akarnak építtetni, forduljanak az egyes pénzütemezetekhez. esetleg a város tanácsához, hol minden, ez ügyben való kérdésre felvilágosítást kaphatnak.

Steckenpferd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való elismert hatásánál fogva s a hór és szépség gondozásában való felülmúlhatatlanságáért. Ezernyi elismeréssel! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatossá! Úgyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléret kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliumkrémje, (70 fillér egy tubus). Kétféle szőrűk gondozására.

— **Jelenet a mélységből.** A napokban a polgármesteri hivatalban megjelent egy polgár s bejelentette, hogy az édesanyja már nagyon öreg, szegény és munkára képtelen. Mivel maga is szegény s az anyja számára a lakásában már nincsen hely, vegye föl a város a szegényháza. Az eljáró azonban éktelen dübbe tört ki s így válaszolt: »Ha nem veszik fel anyámat a szegényháza, kiteszem az utcára s tegyen vele, amit akarnak«. Erre a tisztviselő, tudva, hogy a haragos polgárnak felesége, családja van (négy gyermeke), így válaszolt: »Ha az anyját az utcára teszi ki, mutassa meg a fiú szeretetnek ezt a szép megnyilvánulását a gyermekeinek is s mondja meg nekik, hogy ime: az én édesanyim tehetetlen, öreg asszony; nem látom a hiszen leszek, kiteszem hát az utcára; ha majd én is ilyen leszek, tegyetek velem ti is így!«

Hogy erre mit gondolt s mit tett a mi polgárunk, nem tudjuk, mert szó nélkül távozott. Azóta azonban még nem látták az utcára kitett öregasszonyt.

— **Közigazgatási bizottsági gyűlés.** Selmec- és Béalabánya szab. kir. bányaváros közigazgatási bizottsága március havi rendes ülését *Ivánka István* főispán elnöklésével, folyó hó 11-én szerdán délelőtt 9 órakor fogja a városháza tanácstermében megtartani.

— **A selmecbányai országos állatvásár.** A selmecbányai március havi országos állatvásár folyó hó 2-án kedvező időben s rendkívüli élénkséggel folyt le. A felhajtás olyan nagy volt, amíg a legutóbbi évtizedben alig volt példa. Felhajtottak 1451 szarvasmarhát és 52 lovat; eladtak 300 szarvasmarhát és 11 lovat.

— **A vegyipartársulat mulatsága.** A selmeci- és bélabányai vegyipartársulat múlt hó 22-én, a városi vígadóban, tombolával egybekötött táncmulatságot rendezett. Tombolatárgyakat adtak és a tombolatárgyak beszerzésére a következők adakoztak: Hornyasek István, Kovács Lajos, Lestyánszky József, Paxner Román, Zachar Károly, Weniger Jenőné, Singer Miksa, Ambróz József, Hoschek János, ifj. Bogya János, Baffa Erzsike, Leichert Ferdinánd, Stibrányi János, Müllner Adolf, Adamszky Miklós, Bing Lajos, Paxner Rezsőné, Sümegh József, Baffa Erzsébet, Drexler Jánosné, Palovcsik József, Goldner Adolf, Ungár Zsigmond, Rubinsky József, Bálint Nándor, ifj. Wagner János, Murgács Jánosné, Alföldi Mihály, Krippner János, Marek Gyula, dr. Kachelmann Viktorné, özv. Plachy Antalné, Póh József, Lampert Károly, özv. Geiger Zsigmondné, Sold Salamon, Matejka József, özv. Suhaj Péterné, Kadlec Antal, Csernák Mihály, Goldberger Mór, Balogh László, Urbanszky Ignác, Piccin Károly, Palovcsik Rózsika, Melczar Ferencné, Siposs Ferenc, Stáhl József, Bohács N., Drexler Samu, Deutsch Zsigmond, Barok Ferenc, Wagner János, Joerges Ágost, Balázs János, Cziczka Sándor, Immerlium David, Fábry Károly, Winterstein Bernát, Krausz Ernő.

Felülizetel: Czobor László 10 K, Kozák Lajos 5 K, Letocha József, Grilusz Emil, Zachar Ádám 3-3 K, Litassy János, Baffa János, Wagner Géza 2-2 K, özv. Gyurkovics Andrásné 1-80 K, Zsitvay János 160 K, özv. Hausdorfer Józsefné 140 K, Gverk Károly 120 K, Palovcsik József, Gazsó Mihály, özv. Schindler Mihályné, Majduch Milka, Micsosvsky János, Szochurek Antalné 1-1 K, Floró János, Farbak István, özv. Nics Adolfné, Fényes János 80-80 fill., Ondrejovics József, Strkula József, 60-60 fill., Treiter János 40 fill., Zajacz János 20 fill. Összesen 47 K.

A jószívú adakozók, valamint a felülizetők fogadják az egyesület vezetőségének hálás köszönetét.

— **Nyilvános, népszerű előadás.** A selmeci-bányai Ürihölgyek Kongregációja ma délután 5 órakor, a fűiskola kémiai nagyertermében, vetített képekkel, nyilvános, népszerű előadást rendez. Tártya: Wallace *Ben Hír* c. világhírű regénye. Előadja *Zachar Ádám* lic. főgimn. hittanár. Belépődíj nincsen, de a szegények számára adományokat köszönettel fogad a kongregáció.

logikus következtetéseit a laikus is teljes mértékben élvezhette. Az előadást számos, kitűnően sikerült kísérlet tette vártozatossá. Az előadás második része folyó hó 11-én (szerdán) d. u. 5 órakor lesz fűiskola elektrotechnikai előadótermében.

Gulliver

széleslécű elcső, mert kaucsukból készült.

— **Halálóz.** *Kis Frigyes* rendőrfelügyelő másod folyó hó 6-án, életének 52-ik évében, Selmecebányán elhunyt. Temetése, a városi hatóság, a rendőrség és nagyszámú közönség részvételével, tegnapi délután 3 órakor volt a székelyi kapu túl oldali róm. kath. temetőben.

— **Szünidei tanfolyam övönök számára.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hódmezővásárhelyi állami övönképzőintézetben, a már gyakorlatban levő övönök részére, folyó évi július hó 1-én kezdődő háromhetes továbbképző-tanfolyamot rendeztet. A tanfolyamra való felvételért bármely jellegű működő övönő pályázhatik. A tanfolyamra 60 övönőt vesznek föl; ezek közül 40, az intézetben való szállásról és étellezésről kivül, 15 korona titkoltélelményértében is részeseül. A saját költségén felvett 20 övönő az intézetben ingyenes szállást kap s a tanfolyam tartama alatt 30 koronáért étellemez.

A felvételt, bélyegtelen kérvénnyel, 1914. április hó 1-ig, a kir. tanfelügyelő útján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodni.

— **Március 15-ike Selmecebányán.** Március 15-ikét, mint minden évben, az idén is a hagyományos kegyelettel ünnepli meg Selmecebánya város közönsége. Az iskolák ünnepinek sorrendjélt, délelőtt 1/2 9 órakor, a piarista-rendház nagyertermében, a kir. kath. főgimnázium nyitja meg. Ünnepek műsora a következő: 1. Himnusz. 2. Petőfi. 3. Talpra, magyar. Szavalja *Horváth János* VI. o. t. 3. Ünnepi beszéd, mondja *Bencsik Gyergely* főgimn. tanár. 4. Rákóczi keseregője Tárogatószó. 5. Erdősi Imre: a branyiszkói hős. Irta és felolvassa *Rözei Árpád* VIII. o. t. 6. Farkas Imre: A vén cigány, Melodráma. Zenekari kísérettel előadja *Missuth Kálmán* VIII. o. t. 7. Leban: Esti-dal. Éneklí az ifj. énekes. 8. Szózat. A fűiskola ifjúságának szokásos matinája délelőtt 10 órakor lesz.

A liceumi főgimnázium Petőfi Önképzőkörének ünnepe, az új liceumi épület tornatermében, délután 3 órakor lesz. Műsora a következő: 1. Szózat. 2. Megnyitó beszéd. 3. Szavaltat. 4. 1848. március 15. lélektan. Beszéd. 5. Messze-messze Rodostóban. Ének. 6. Ünnepi beszéd. 7. Szavaltat. 8. Márciusi mese. Novella. 9. Fábian: Rákóczi hadnagya. Melodráma. 10. Himnusz.

A kerületi Csemez-tanítóképző ünnepének időpontját és műsorát lapunk következő számában közöljük.

— **A selmecebánya-hontnémeti vasút érdekelttségének gyűlése.** A selmecebánya-hontnémeti vasút érdekelttsége folyó hó 11-én, délelőtt 10 órakor, a városháza tanácsstermben gyűlést tart. A gyűlés a *gróf Wittels Frigyes dr.* volt érdekelttségi elnök lemondásával megüresedett elnöki állást fogja betölteni.

— **Adomány a városi szegényháznak.** *Soltz Gyuláné* szül. Heincz Emma, *Soltz Gyula* miniszteri tanácsos özvegye, 500 koronát küldött *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármesternek, azzal a meghagyással, hogy az összeget a városi szegény- és menedékház céljaira fordítsa. A polgármester a nagylelkű adománnyért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Nyugdíjazás.** A m. kir. igazságügyminiszter *Pelachy János* selmecebányai kir. járásbíróági íróasztalt, negyven éven át kifejtett hű, odaadó és buzgó szolgálatainak elismerésével, nyugalomba helyezte.

— **Közigazgatási gyakoronok a városnál.** *Ivánka István*, Hontvármegye és Selmecec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros főispánja, *Horváth József* végzett joghallgató Selmecec- és Bélabánya szab. kir. bányaváros díjaz közigazgatási gyakoronokká nevezte ki. Az új közigazgatási gyakoronok, kit *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester egyelőre a rendőrkapitányság kihágási ügyosztályához osztott be, a polgármester előtt múlt hó 28-án tette le a szolgálati esküt.

— **Nedves lábat** az esős idősakban nem lehet elkerülni. Ha azután a láb hideg napokon órákig nedves marad, beáll egy nátha vagy hurut mely nem ritkán komoly tüdőbajra vezet. Ezt gátolja meg legjobban a „Sirolin Roche”, mely kellemes ízű és minden gyógyszerben kapható.

— **Elegáns hölgy**, ki tolettjeinek raffineriájával és testének egészséges szépségével minden tekintet magafelé irányít, jól tudja, hogy tiszta, világos arczsiné és gondosan ápolat, rózsás bőre egyedüli titka szépségének és eleganciájának. A napi fürdéshez és minden kéz-és arcmosáshoz csak enyhé, ártalmatlan valódi Steckenperillium-tejszappant használ, mely oldólag hat a fagyymirigyekre és a pórusok munkáját elősegíti, tehát egy elegáns hölgy toilette-asztaláról nem hiányozhat.

Vendéglősök, kifőzők

részére igen alkalmas hordozható vas takaréktűzhely, ugyan 400 K, (3 főzőnyílás, 2 sütőcső, víztartó, tányérmelegítő) tűzcsővel együtt szabadkézből igen olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalsan.

— **Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?** Ezzel a fontos kérdéssel foglalkozik egy népszerű füzetben Dr. med. G. Guttmann, a Finsen-gyógyintézet főorvosa. Egészen új módszer és új táru lit elűnkbe e veszedély betegségek leküzdéséhez. Hogy minden tüdő-, torok- és gégebetegnek alkalma legyen e tanulmányos füzetet ábrákkal megszerezni, kívánatra teljesen ingyen és portómentesen küldjék ezt minden betegnek, aki kéri. Akik tehát ezt az ajánlatot igénybe öhajják venni, írjanak még ma egy levelezőlapot pontos címükkel a következő cégnek: Puhmann & Co.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

Kérbé, oldó házaszer mindazonk, kik emésztési zavarokban és az oldó élelmöd egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Viddki gyógyszerárakban kérjék MOLL készítményeit.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

Fajdalom elcsillapító és erősítő Bedorzsolás.

elismert, régi jó hírnévű házaszer szaggatás és hűléstől származó mindennapi betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 2.-

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriákban.

Főszékelőhelyei MOLL A. gyógyszerész, c. és kir. ódv. szálló, Bécs, I. Tuchlauben 9

— **Boleman Géza** előadása. A Bányászati és Kohászati Egyesület selmecebányai osztályának szerdai osztálygyűlésén *Boleman Géza* fűiskolai r. tanár a háromfázisú kommutátoros motorokról tartott előadást. Az előadás tárgyá az elektrotechnikának, a tudomány mai állását tekintve, legmodernebb ága, mely különösen bányászati és kohászati téren nagy gyakorlati fontosságú. A nagyszámban megjelent, főképen szakfelelőkből álló halgatóság mindvégig a legelőnkebb figyelemmel kísérte a magas nivóú előadást, melynek

Berlin 929. Müggelstrasse 25. A könyvecskét teljesen ingyen és bérmentve küldi meg.

— Igyunk gyógyi gyógy- és borvizet. Kapható az egyedárúsítónál, Greguss Antalnál.

rendkívül tartós kiválóan rugalmas formája ideális

Aki birtokot, házat, bu-
tort, hangszert, gépet,
vagy bármiféle felszere-
lési tárgyakat venni vagy
eladni akar, aki lakást
keres, vagyilyent bérbe
adni ohajt hirdesse a
Selmecebányai Hirlap
hirdetési rovatában.

A Selmecebányai Hirlap-ot
állandóan sok ember olvassa,
azért mindig akad megfelelő ajánlkozó.

Friss böjthírek.

Aki a városi cselédszerződésből cselédet akar kapni, jegyeztesse magát elő, hogy a közköznen forgó őt cseléd havonként a jelentkezés sorrendjében elhelyezhető legyen. A jelentkezők száma eddig: 4669.

A Természettudományi Társulat felolvásai annyira látogatottak, hogy ezentúl a vendégek fogják szívesen látni kiut a fizető tagokat.

A múltkor az állomáson egy jól megtermett és egy méter átmérőjű utes az illemhelyel együtt akart az új koszból kiszállni. Csak nagy nehezen tudták róla az oldal-fabakat leszedni, annyira beszorult.

Hogy a közbiztonság jobb legyen, a rendőrök számát szaporítani fogják, úgy, hogy minden megtévedő rendőr páros számot kap. Ez az ügy azonban még a bizottságok elé kerül, hogy vajon nem volna-e célszerűbb, ha pártalan számot kápnának?

A bejelentőhivatal arra kéri a t. lakosságot, hogy, ha még senkit sem jelent be, akkor legalább azt jelentsen be, hogy kit nem akar bejelenteni. Mert ha még ezt sem teszi meg, akkor ne csodálkozzék, ha ez a hivatal is megszűnik és egy kultúrértékkel kevesebb lesz városunkban.

A múltkor az öreg szemeset bésáncnak csomagja jött. Nem tudták kézbesíteni: keresték, kutatták, ilyen nevűt sehol sem találtak a bejelentőben. Pedig az öreg a bejelentőhivatal alatt lakik 36 esztendőre. Factum.

Hogy a város félreös utcai is tiszták legyenek, a tanács a tisztviselőnek ezekben az utakban ad hivatali lakást. Szegény seprők, hová járnak ezentúl szundikálni?

Úgy halljuk, hogy ismét színészek jönnek. A szín-bizottság, mely már húsz éve alakul ismét mozog, hogy a primadonnák azt higgyék, hogy van a bizottság tagjaiban élet, érdemes a hasitot szoknyát felvenni. A bizottsági tagsága minden tizenöt éven felül és hetvenen aluli galvaler pályázik. Ha egyszer — amit nem hiszünk — megalakul, ez lesz a legnagyobb és legnagyobb számú bizottság a kontinenszen.

A jövőheti közgyűlés a vízzel fog tárgyalni. Ajánlatos, hogy nemnél többen jelenjenek meg, hátha ki lehet valamit szorítani.

A teraszon lévő két snapszputik törzsközönsége kérénynt ad be, hogy, mivel a büzt már ök sem türbetik, engedje meg a tanács, hogy a boltok előtt padokon fogyszathassák el a büzös italt. Megfogadják, hogy ezután nem a földön, a sétáló mellett, hanem a padon, vagy a pad alatt fognak részegen heverni.

A drága idők

takarékosságra intenek. Takaréko-
sán és mégis jól főzhet a háziasszony a

MAGGI-féle keckával

(kész húseves),

abja 5 f.

Minden kecka (csupán forróvízzel le-
öntve) 1/2 liter kitünő húsevest ad,
mely, mint a házilag készített húse-
ves, betétes levelek készítésére, fő-
zelékek, mártások feleresztésére, stb.
:: hasznáható ::

A bevásárlásnál ügyeljünk a MAGGI
névjegyre és a

keresztisllag védőjegyre.

Üzletmegnyitás.

Tisztelettel adom tudomására,
a m. tisztelt közönségnek, hogy

cipőüzletemet

folyó évi május 1-én

Kossuth Lajos-tér 225. sz. a. (saját házam)

újából MEGNYITOM.

Szíves partfogást. kér

Fritz Péter
cipésmester.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Körrendelet.

A határon kilépni készülő magyar állampol-
gároknak az osztrák és bosznia-hercegovinai ha-
tóságok előtt, hadkötelezettségük szempontjából
való igazolása.

A viszonzással elve alapján, a magyar kor-
mánnyal létrejött megegyezéshez képest, a cs.
kir. osztrák belügyminiszter rendeletet bocsátott
ki, a határon kilépni készülő hadkötelesektől, had-
kötelezettségük szempontjából kívánt igazolás tár-
gyában.

E rendelet szerint mindazok a 17-ik élet-
évüket már meghaladt é- 36-ik életévüket még
be nem töltött magyar állampolgárok, akik joga-
sulatlan kivándorlások gyanúja alatt állnak, az
osztrák lírodalmi tanácsban képviselt országok
és királyságok területén, a hatóságok közegek fel-
hívására magukat hadkötelezettségük szempont-
jából igazolni kötelesek. Igazolásul csak a hazai
hatóságtól kiállított útlevellet fogadnak el.

Mindazok a 17 és 36 év közt levő magyar
állampolgárok tehát kik az ország határát, Ó
császári és Apostoli királyi Felsége uralkodása
alatt nem álló országok területére leendő utazás
végett, elhagyni szándékoznak, magukat saját ér-
dekükben útlevellet minden esetben lássák el,
hogy ily igazoló okmány hiányában esetleges kel-
lemetlenségeknek ne legyenek kitéve.

Mintthogy a cs. kir. osztrák belügyminiszter
fenti rendelkezése következtében a megjelölt kor-
ban levő hadköteles időszak munkások, — kiknek
eddig útlevelre szükségük nem volt, a határon
való át lépés alkalmából védőkötelezettségük szem-
pontjából való igazolhatások miatt a jövőben
szintén kénytelenek lesznek magukat útlevellet
ellátni, ennek folytán, tekintettel arra, hogy az
időszaki munkásoknak, foglalkozásuk természeté-
nél fogva, útlevellekre rövid idő alatt van szük-
ségük, felhívom a törvényhatóságot, hogy a had-
köteles időszak munkások útlevelleinek lehetőleg
soron kívül leendő kiállításra végett intézkedjék.
Budapesten, 1914. évi február 11-én.

Sándor János s. k.

199. pgm. sz. 1914.

Hirdetmény.

A Magyar Vörös Kereszt-Egyesület igazga-
tósága önkéntes betegápolónői tanfolyamában való
részvételre felhívást bocsátott ki, amelyet a mag-
yarországi négyesületek országos szövetsége is
magáévé tett. A felhívás szerint az egész embe-

riség legszentebb érdeke a háborút elkerülni, a békét fontantartani. Amde még az utolsó évtizedek története is azt bizonyítja, hogy ezek a törekvések minduntalan meghiúsulnak. A világ egyik hadserege sem képes annyi katonai betegpótlót készíteniben tartani, ahányra háború esetén a rendeteg sok sebesült és a fáradalmaktól megbetegedett katonák ápolására szükség volna. De képes erre a női sziv akkor, hogy ha önként vállalkozik rá. Ahhoz, hogy a nő neके a föladatainak teljesen megfelelhessen, a Magyar Vöröskereszt-Egylet Selmecebányán is tanfolyamot szervezett, mely **folyó hó 17-én fog megnyitni.** A tanfolyam elméleti részét, napokint délután fél 3-tól 5 óráig a bányaförvosi rendelőben (Kamaraház), **Vértesi Tóth Imre dr.** m. kir. bányakerületi főorvos fogja előadni, a gyakorlati oktatásban pedig napokint délelőtt 10 órától 12 óráig (a városi kórházban) **Kapp Jakab dr.** városi tisztii főorvos fogja a jelentkezőket részesíteni. A tanfolyam tanítási programja a következő:

A gyakorlati előadások tanítási anyaga.

1-5-ös hét. A betegszoba, fürdőszoba rendezetazala, tisztítása, fertőtlenítése, szellőztetése stb. Az ágy megvetése, a beteg elhelyezése, felkötések elkerülése, kezelése. A beteg toilletje, etetése, itatása. Folyékony poralaku, pillula alakú orvosság beadása. Mesterséges táplálás, beöntés. A hőmérő alkalmazása, az érverés megszámlálása a lélegzés észlelése. Jegyzetek az észlelésekről, jelentéstétel az orvosnak.

Az étlap elkészítése, a táplálás, az ételkiosztás. 2-ik hét. A lázas beteg ápolása. Megmelegedő és hideg borogatás alkalmazása, jégcsakó. Hideg begöngyölések. Orvosságok subcután alkalmazása. A beteg szállítása egyik ágyból a másikba, más kórterembe, a műtőterembe. Szállítás kocsin, vasúton. Ápolás szállítás közben.

3-ik. A betegápolási eszközök ismertetése, a műszerek bemutatása és a velük való bánás. A sebkötöző szerek ismertetése. A kötözőszerek és az eszközök előkészítése a sebkötözéshez. Segédkezés a sebek átkötésénél. Az első kötés vágott, szúrt, lőtt, zúzott sebeknél különböző testrészeken. A gipszpólya elkészítése.

Az első kötés csonttöréseknél, sinkötés, gipszkötés és felvágása, gipszín készítése és alkalmazása. Bevezetés a műtőterembe és a benne való viselkedés. A beteg előkészítése a műtőhez általában és helybelileg. A kéz és a ruházat előkészítése a műtőnél való segédkezéshez. Az eszközök és kötőszerek fertőtlenítésének egyszerű módjai és a fertőtlenítés a kórházi szterilizókben. A gőzsterilizóval való bánás.

4-ik hét. A beteg narkotizálásának leggyakoribb módjai chloroform-, aetherbódítás. Segédkezés mint altató, mint instrumentárius és mint helybeli segéd.

5-ik hét. A erőművi gyógykezelés, massage, villaomozás, hőlégfürdő, légfürdő, napfürdő, ellentállási gyakorlatok. Az éjjeli inspekciónál szem előtt tartandó szabályok. Önkéntes jelentkezők egy alkalmazott tapasztalt ápolóni oldalán résztvesznek az éjjeli inspekción.

6-ik hét. A Röntgen-laboratórium megismertetése, segédkezés a betegek átvilágításánál és a Röntgen-felvételeknél. Az egész anyag átismétlése.

Az elméleti előadások tanítási anyaga.

Az emberi test bonctana és élettana. A be nem fertőzött seb gyógyulása és a zavartalan gyógyulás egyéb kellekei. Úgymint nyugalom, megóvás az erős lehelésektől stb.

A csonttörések gyógyulásának rendes menete és kellekei.

A sebfertőzés tana.

A különböző sebfertőzések, úgymint genyenyedő és úszkös sebfertőzés, orbánc, trismus-tetanus, lépfene.

A sebfertőzésben szenvedők ápolásánál követendő különleges szabályok. A betegpótló és a többi beteg befertőzésének elkerülése. Elkülönítésnél követendő szabályok.

A háborút kísérő általános fertőző és egyéb gyakori betegségek kórtana és tünettana az ápolás szempontjából és a fertőzés terjedésének meggátálása. Itt különösen figyelembe veendő a kolera, a pestis, a typhus és a vérhas.

Az első segély vézéseknél, agyarázkódtatásnál, ájulás esetén, napuszoránál, villámütésnél, fulladásnál, égésnél, fagyásnál, vízbefulladásnál (mesterséges lélegzés), egyenőmely mérgezésnél.

A tanfolyam teljesen díjtalan. A részvevő egész költsége abból áll, hogy a betegpótlás ideje alatt a kórházban viselendő fehér mosóvászaron ruhából minta szerint ki-ki három-négy darabot készített magának. A tanfolyam befejeztével a kiképzettek vöröskereszt önkéntes ápolónói érmet és arról, hogy a tanfolyamot elvégezték, bizonyítványt kapnak. Megkapják azonkívül a Magyar Vöröskeresztlegylet karszallagjelvényét, amelyet háború esetén, hivatalos működésük közben, viselni fognak. Kötelezni még háború esetén sem lehet egyiküket sem arra, hogy szolgálatot tegyenek. Erre csupán az önként vállalkozókat fogják behívni s ezek is csak lakóhelyükön fognak szolgálatot teljesíteni.

Felkérem ennél fogva Selmecebánya m. t. hölgyközönségét, hogy a tanfolyamon, melynek nemcsak háború esetén, hanem az otthoni ápolásnál is nagy hasznát vehetik, minél számosabban vegyenek részt s ecéllből, **legelőbb folyó hó 14-ig bezirolag,** szándékukat nálam bejelenteni sziveskedjenek. Az áldozatra kész főorvosok fáradóságát azzal hálálják meg, ha a tanfolyamon való részvételre minél számosabban jelentkeznek.

Selmecebányán, 1914. március 4-én.

Horváth Kálmán
kir. tan., polgármester.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekert nem jelleb - szerk.

Édes atyám elhunyta alkalmából mely bánatunkban a jóleső nagy részét megnyilatkozását hálás köszönetét fejezi ki a gyászoló család nevében.

Porubszky Károly
m. kir. főerdőmérnök.

Köszönetnyilvánítás.

Azoknak a kedves ismerőseinknek és jóbarátainknak. különösen Kachelman Károly gyárosnak, Sümegh János kereskedőnek, a Szentistványies és a Pfeilmayer-családnak, továbbá a Kereskedőifjak Társulatának, a Kereskedelmi Társulatnak, az Evangelikus nőegyletnek és a Tűzoltóegyesületnek, kik boldogult édesanyján, özv. Marschalkó Gyuláné temetésén részvétükkel fölkerestek bennünket, a boldogult ravatárára koszorúkat, virágot küldtek s koszorúmegváltás címén pénzzel támogattak, ezúton mond hálás köszönetet.

A gyászoló család.

FOULÁRD SELYEM 1 K 15 111-131
móteremkint,
blúzra és rubara. Fránkó és már megvámolva házhoz szállítva. — Gazdag mintaválaszték postafordulattal.
Henneberg-selyemgyára ZÜRICH.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

HIRDETÉSEK.

Orvosok, mint kitűnő, köhögek elleni szert ajánlják a
KAISER
mell-karamellát a három lenyóval.
Millió ember használja a

Köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, höghurut, fájós nyak, valamint meghülés elkerülése ellen.

6100 közi, hitel orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják. Igen egyszerű és jószódbanok. Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill.

Kapható: Márkus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margótsy J. örökösél gyógyterápiában **Selmecebányán**, Walko J. K. és Szentistványi A. **Gölnichányán.**

Inguyen
ADUNK HASZNALATRA
MŰVÉSI KIVITELŰ TŰZ ÉS BEYŐRÉSMENTES, UJ PÁNCÉL
TAKARÉKPERSÉLYT BÄRKINEK
Tízszor
PESTMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR
BUDAPEST, IV. KÖTŐUTCA 8.

A SELMECI TAKARÉKPÉNZTÁR

intézeti háznak átépítése következtében, a jelenlegi takarékpénztári helyiségeket a földszinten !:

üzleti helyiséggé

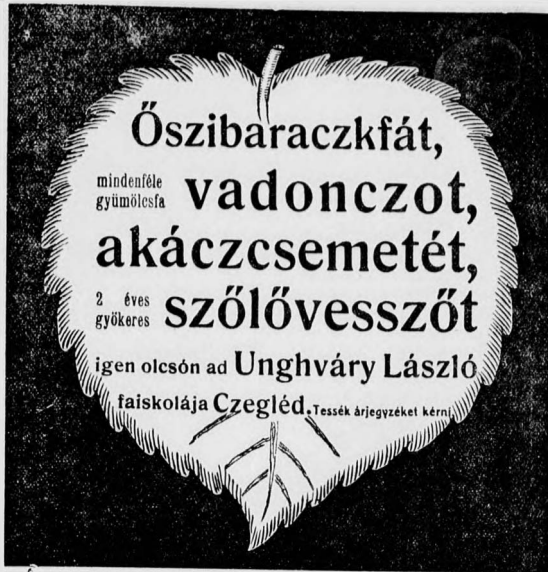
alakítottja át s azt megfelelő bérlőnek kívánja bérbeadni !:

Ajánlatokat, az évi bérrösszegnek a megfelelő léssével és az átalakításnál esetleg tekintetbe vehető kívánságoknak a megemlítésével,

folyó évi május hó 1-ig kell beadni a Selmecei Takarékpénztárnál, mely azonban fönntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül, tekintet nélkül a bérrösszeg nagyságára, szabadon válasszathasson. A bérlő a helyiségeket

f. évi november hó 1-én foglalhatná el. Selmecebánya, 1914. évi febr. 26-án.

A Selmecei Takarékpénztár Igazgatósága.

Őszibarackfát,
mindenféle gyümölcsfa
vadonczot,
akáczcsemetét,
2 éves gyökeres
szőlővesszőt
igen olcsón ad **Unghváry László**
faiskolája **Czegléd.** Tessék árjegyzéket kérni.

UNGHVÁRY JÖZSEF
SZŐLŐTÉLTETÉSI ÉS GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJÁBAN
CZEGLED (PESTMEGYE)

„ Nagobb mennyiségű „
nemes gyümölcsfa-
csemete, boggyógyümölcsök,
vadonczok, Kerül sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
síb. kaphatók. „
Tessék kimerítő árjegyzéket kérni.

Kiadó egy üzlethelyiség máj. hó 1-től a Tandler-féle házban (a postamellet)

Törv. védve!

Utánzatoktól óvakodjunk.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi
„MENTHOMOL-CUKORKAK.”

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jótélt, a gyerekek nem veszik, az élelmet élvezik.

A köhögési ingeret valamint a hangszálak kífáradását megakadályozzák, miért is énekesek, színeszek, papok, szónokok állandóan használják.

Dohányozónak nélkülözhetetlen a száj párlására és a dohányzsag eltávolítására. Ár a doboz 40 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Vásárlásnál vigyázzon a „Menthomol” névre, melynek minden dobozán a tentatívus 4 számának rajta kell lennie!

Gyár: EGGER A. Fia. csehszázi és kir. utvartai szállító, BECS.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pouder, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utantölt JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelensé utantölt kölnivizet, kölniviz-pouder és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakóhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselete:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. szám.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt katarrhusoknál hörghurutnál, asthmanál, influenza után. **Sirolin "Roche"** kezdődő tüdőbetegséget csirájában elfojt. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a **Sirolin "Roche"**-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek megfűléseit legbiztosabban a **Sirolin "Roche"**-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásában. Szíveskedjék a gyógytárakban határozottan **Sirolin "Roche"**-t kérni.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása 10 szög 50 fill. minden további szög 5 fill. Vastagabb betűkből 10 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levelezvényekben is beküldhető.

Levelezés.

Lakás.

Kiadó háromszobás emeleti lakás az Opostán. Cím a kiadóhivatallal

Ellátás.

Kínálat:

„Monarch” amerikai, láthatóirású **irógéprezlett** fizetőre is kapható. Megtekinthető a Joerges-féle könyv- és papírkereskedésben. 191.

500 kg. vételnél 100 kg-nt 3 90 valódi poroszzenet házhöz szállított. **Weisz Samu.**

Üres áruláda, postadoboz kapható Joerges Á. özv. és fiánál.

Kereslet.

ZENEMŰVEK.

Klasszikus és modern zeneművek EREDETI ARON. Megrendeléseket 3 nap alatt intéz el

Joerges Á. özevgye és fia könyv- és zeneműkereskedése.

Oktatás.

Különfélelek

Apróhirdetések szövege tisztán írva, bontékban adandó pénnek délig a kiadóhivatallal. Hirdetési díj levelezvényekben mellékelendő. Esetleges: cím a kiadóhivatallal külön papíron mellékelendő.

Réz- és vasbútorok, háló-, ebédlő-, szállító-, kórházi- és kertbenderések, gyermekágyak, gyermekkosciak, acélsodronygyűbetelek, kocsisülések, löször- és afrik-mitracok, diványok, rézkrémsók, ablakroleták, redőnyök, mosdóasztal és mosdókészletek, szálkloset, ruhafogasok, polkány- és egérfogók. Legutányosabban szállítjuk őket **Garay Károly,** réz- és vasbútor készítő Aradon.

A VILAGHIRU ES LEGUJABB RENDSZERU

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

ÁNYOS IMRE

üzégnél kaphatók

BUDAPEST, VI. PODMANICZEY-UTCA 17.

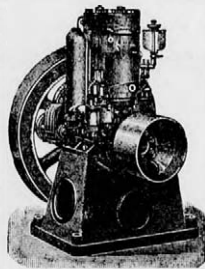
Telefon 12-76.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlenül jótállás! Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árlévegyezést!

A Krkos-féle ház eladó. Bővebbet Martos Sándor dr. ügyvédnél.

Szegő Ferenc és Tsa

gépkereskedelmi vállalkata Budapest V. Szabadságtér 17. (Tözsépalota).

A Max Wiedek berlini motorgyár „Wotan” négyütemű nyersolaj-motorok: magyarországi

vezérképviselője.

Legújabb rendszerű szivogáz-motor-telepek és Dieselmotorok.

Legmesszebb menő jótállás.

Kedvező fizetési feltételek. Kérjen árjegyzeket.

MUZZIK GYULA

mészáros és hentes

== KOSSUTH-TÉR. ==

ELSŐRENDŰ HENTESARU NAGY VÁLASZTÉKBAN, GÉPEKKEL FINOMAN GYÁRTVA MÉRSÉKELT ARON. LESZÁLLÍTOTT HÚSARAK!

NEIGE DE FLEURS

a legújabb tudományos alapon készített

kéz- és arckrém,

a legjobb higienikus piperszere.

Tubus 80 fill.

Doboz 1'60 fill.

Mindenütt kapható.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

ICH DIEN
Allein echter Balsam
von der Schiffsarzt Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Saurbrunn.

Utolérhetően hatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarast, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyuladást, rekedést és gégegyógyot megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágyperjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, hülfogés ellen, megszünteti a száj vagy gomortól eredő bűzt. Jó hatású pánthika-gyilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebheylt, orbáncot, lázról erdő hólyagot, kelést, szomólást, égési sebekeket, megfagyott testrészeket, vart és kütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kell meglen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytarának Pregrada, Rohitsch mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg 5'60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeuy árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz a megszűntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlékeményedés ellen. Orbánc, leltől lábok, sebek, daragd vértágok, csontszu, fekélyek, ütés, szurás, lóvés, vágás vagy zúródás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatásu szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, sérét, tűske, stb. kinővesek, karbunkulus, kepződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgyűlés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fülfevésnél, vérekeleséknél, fülfolysáznál, valamint kipálás esetén csecessomóknél stb. stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára 3'60 K a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Buda pesten kapható: **Török Jozsef** gyógytarában, valamint az ország legtöbb gyógytertarában, Nagyban: **Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testv. drogueriákban** Budapestben kapható. Ahol nincs lerakat, rendeljünk közvetlenül!

THIERRY A. Órangyal gyógyszertertarából, Pregrada, Rohitsch mellett.

